

Kalotaszeg Reménye

„Várván a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését.” (Titusz 2:13)

17. szám, 2017. szeptember

Keresztény szellemiségű havilap

A jegenyei, 1866-ban épült római katolikus templom

Jegenye

Amikor Kolozsvár felől jövünk, a Körösfő előtti dombon felfele haladva hirtelen jobbra térünk, az út serpentinekben kanyarodva ereszkedni kezd. Balra szép, erdős rész, s lent a völgyben fák közé rejtve a sajnos napjainkra elhagyott jegenyei ifjusági üdülőttelep épületei mellett haladunk el.

Nyílt mező következik, s nem sokára feltűnik Kalotaszeg mára már egyetlen, gyakorlatilag teljességgel római katolikus falva.

A közepesen szűk völgyben, az egy főucából és három kisebb mellékutcából álló faluban kissé több, mint kétszáz ház található, jelenleg kb. félezer lakossal. Szászfenes, Kisbács, Györgyfalva, Magyarfenes és Bánffyhunrad katolikus gyülekezeteivel együtt ők

alkotják Kalotaszeg magyar, római katolikus közösségét.

(folytatás a 2. oldalon)

Jegenye

(folytatás az első oldalról)

A falu első okiratos említése 1263-ból, második országalapító királyunk, IV. Béla¹ idejéből maradt ránk. Eredeti temploma 1236-ban épült, majd sorozatos újjáépítések és felújításokon esett át. 1252-ben kapta a szász mesterek által öntött – és rá majdnem 600 évre, 1840-ben beolvasztott – harangját, mely Európa egyik legrégebbike volt.

A XVI. századi reformáció idején a templom a falu lakosságának reformátussá vált részével

1 Ő volt az, aki az 1241-42 közötti, Batu kán vezette mongol inváziót követően újjáépítette a feldúlt, lakossága felét elveszített Magyarországot.

Figyelem!

**Az augusztusi szám kimaradt.
Szíves megértésüket kérjük.**

Tartalom

Kalotaszeg Reménye

17. szám, 2017. szeptember

Jegenye	1
Igemorzsák.....	8
Utam Istennel.....	12
A kereszténység története....	18
Egészségünk	23
A hónap receptje	24
Kalotaszegi Istenes vers.....	25
Bibliai eredetű magyar nevek – és ezek üzenete (2. rész)	26

együtt átmegy a református egyház tulajdonában. A XVII. század elején jezsuita szerzetesek vállalták azt, hogy álruhában idejutva, a katolikus híveket titokban látogatják, fenntartva e hitnek lángját

mot a falu katolikus közösségének. További viharos évszázadok következnek, míg 1866-ban, Boér János plébános idejében felépül a ma is látható, új templom. Jelenlegi lelkipásztor: ifj. Kádár István.

A falu leggyakoribb családnevei a Palkó, Kerekes, Fábián, Varga, Szőcs, Fazekas és Juhász. La-

Jegenye főutcája

azokban az években, amikor az erdélyi magyarság szinte teljes egészében protestánssá lett.

1615-ben Bethlen Gábor fejedelem visszaszolgáltatja a templom-

kosságát, úgy tűnik, hajdanában más vidékekről telepíthették ide, mivel népi viseletük és szokásaik is különböznek Kalotaszeg környező falvaiétól.

A jegenyei, volt ifjúsági üdülőtelep

Jegényei látkép

A falu határa eléggé szegényes, köves, ezért régente számos férfi kényszerült otthonától távol munkát vállalni. Az utóbbi száz évben azonban, egészen a közelmúltig a falu lakosságának a közelben levő

gipszkő bánya, és a Nádas völgyén lejjebb, nem messze található Egeres-Gyártelep bányaipari létesítményei nyújtottak megélhetést.

Mára e falu is Erdély hazánk vidéki településeinek szomorú sorsára jutott. A mezőgazdasági termények értékesítésének önző háttér-érdekek általi mesterséges ellehetetlenítése, a vidéki kisebb-nagyobb üzemi termelés megszüntetése, együtt a magyar fiatalság gyermekvállalási kedvének csökkenésével, nem

Domboldalba ástott pince, a főutca mentén

Jegényei népi viselet

Faluszéli kaszáló

Jegenyei falunapok (2012 októbere)

túl sok jóval biztat e falu túlélését tekintve sem.

Csak egy gyökeres változás az összefogás területén, az Istenhez való odafordulás által – Ahhoz, Aki létrehozta népünket és nyelvünket, és Aki annyi nyomorúságon át kegyelméből mind eddig megtartott – nyújthatná a megmaradáshoz szükséges erőt, bölcsességet és szeretetben való egységet családjaink és nemzetünk számára.

Jegenye nevezetes szülöttai

Kájoni János (1629-1687)

A történészek egy része szerint a XVII. század e nevezetes

Kájoni János egy régi festményen

Kájoni emlékoszlop a jegenyei templom mellett

személyisége e helységben, mások szerint a Bethlentől északra levő Kiskájonban született.

Kájoni János, a későbbi szerzetes, pap, énekszerző, fordító, orgonista, botanista és nyomdász Kolozsváron, a jezsuita atyáknál kezdi el tanulmányait, majd 1647-től, 18 éves korától a csík-

somlyói ferences kolostorban, majd Nagyszombatban folytatja azokat.

Kájoni Erdély egyik legnagyobb tudású egyházi személyévé vált. Számos egyházi énekeskönyvet, imakönyvet adott ki, és 1675-ben nyomdát alapított Csíksomlyón, mely több mint kétszáz évig szolgálta főleg a székelyföldi és a moldvai katolikus magyarságot.

A Kájoni Kódex

Legfontosabb műve a *Kájoni Kódex*. E kéziratos zenei művet 1634-ben kezdték el, és ő csupán folytatta azt, 1671-ig. Mindazonáltal a benne található összesen 346 műből 213-at ő jegyzett le. A kódex főleg egyházi zenedarabokat, de ugyanakkor világi táncokat és éneke-

A Kájoni Kódex

ket is tartalmaz – latin, német és magyar nyelven.

Régi, úgynevezett tabulatúrás jelöléssel jegyezték le őket, amelyet azóta a szakemberek megfejtek és korszerű kottázást alkalmazva átírtak.

A kódex felbecsülhetetlen zene- és kultúrtörténeti értéket képvisel. A második világháború után az addig Kolozsváron őrzött kódex eltűnt, hogy azután 1985-ben fedezzék fel azt, a csíksomlyói ferences kolostor ebédlőjének falába rejtve, 123 egyéb régi kéziratral együtt.

A Kájoni Kódexben levő zenedarabokat, korabeli hangszerekkel a *Codex Ensemble* (Codex

Együttes) adja elő, megragadó módon.²

Ma a Kájoni Kódexet a Csíki Székely Múzeumban tekinthetjük meg,

Kájoni János egyéb művei:

- *Hortulus Devotionis*, 1669 (imakönyv)
- *Magyar Herbárium*, 1673
- *Cantionale Catholicum*, 1676 (katolikus egyházi énekgyűjtemény),
- *Hymnarium* (latin és magyar nyelvű vallásos versek gyűjteménye),

és számos egyéb írás.

1687-ben hunyt el, a gyergyói Szárhegyen.

A csíksomlyói ferences kolostor belső udvara (a mellszobor Kájoni Jánost ábrázolja)

Jegenyei András Ferenc (1619-1684)

Ferences szerzetes, tudós és nevelő.

Gyulafehérváron végezte tanulmányait, majd 1646-ban Rómában szentelték pappá. A Nyárad menti Mikházán tevékenykedett az ottani – Erdélyben fontossági sorrendben a második, Csíksomlyó után következő - ferences kolostorban mint házfőnök, és ott is hunyt el.

Vízi Imre (1936-)

Matematikus, matematikatanár, a '80-as években a jelenlegi kolozsvári Báthory István líceum tanára és igazgatóhelyettese. 1958-60 között a román nemzeti kosárlabda-válogatott tagja.

2005-ben a magyar állam részéről a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje kitüntetésben részesült.

² Hozzáférés: az Interneten a Google keresőbe írjuk be: Kájoni Kódex, és a megjelenő oldalon kattintsunk a Videók gombra

A Cantionale címlapja

Hortulus Devotionis

Képtár:

a jegenyei római katolikus
Szent Mihály templom

A templom

Templombelső: stációk

Orgona

Főoltár

Jézus Urunkat ábrázoló szobor

A termés megáldása augusztus utolsó vasárnapján zajlott

Világháborús emlékmű a templom melletti temetőben

Kájoni-emléktábla: Petrás Mária csángó származású keramikus és népdalénekes műve és ajándéka

További, a templomban elhelyezett emléktáblák

Minden falunak, minden családnak, és minden embernek külön története van. De mindannyian ugyanattól az isteni Gondviseléstől függünk életünk minden pillanatában.

Az Úr segítsen meg arra, hogy minden jegenyei testvérünkkel,

minden kalotaszegivel és egész magyar népünkkel együtt megtapasztaljuk nap mint nap az Ő jóságát és kegyelmét, és eljuthassunk – az Úr Jézus vére érdeméért – az Ő szent országába. Ámen.

(Összeállította: J.E.)

Igemorzsák

Félelem nélkül élni 1. rész

„A szeretetben nincsen félelem, sőt, a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrelmmel jár, aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben” (1János 4:18).

A félelem életünk egyik meghatározó érzése, sőt mozgatórugója. Szinte mindennek, amit gondolunk, mondunk, vagy tesszünk, köze van a félelemhez. Megnyilvánulási formái az aggodás, nyugtalanság, szorongás, stressz, depresszió – mindezek olyannyira hozzánk tartoznak, hogy el sem tudjuk képzelni nélkülük az életünket. Vajon van-e végső megoldás a félelemre, vagy be kell érünk a nyugtatókkal és stresszoldó pótcselekvéseinkkel

– alkohol, cigaretta, kávé, tévézés, nassolás stb.-, amelyek automatikusan, gombnyomásra beindulnak, ha valami miatt felborul a nyugalmunk?

A következőkben erre a kérdésre keressük a választ a Biblia alapján, amelyre habár oly sok keresztény hivatkozik manapság, valahogy mégsem vált a mindennapok zsinórmértékévé.

Valóban, sokan tisztelik e könyvet mint vallásos írást, hisznek is abban, hogy ez Isten kinyilatkoztatása, de mégsem látják meg benne azt a gyakorlati útmutatót, amely életünk alapvető területein mindig hasznos eligazítást nyújthat. Sőt, elszánt tanulmányozása során olyan lelki mélységekbe nyerünk betekintést, amelyeket semmilyen más forrás nem tesz elérhetővé számunkra.

Mit jelent: félni?

Mi a félelem? Honnan ered, és miként hat gondolkodásunkra, érzelmi életünkre és kapcsolatainkra? Szükségszerű-e az, hogy a

Sokan a stressz és bizonytalanság elől az evésbe meg a filmek világába menekülnek

félelem életünk részét képezze, vagy van lehetőség megszabadulni tőle?

Először is, próbáljuk megragadni a félelemnek – amely gyakran oly megfoghatatlannak, rejtélyesnek tűnik – a lényegét. Hadd közelítsünk onnan, hogy az ember szereti, ha az élete minél inkább kiszámítható: van egy jól meghatározott feladat, aminek ha eleget teszünk, megkapjuk érte a pontosan meghatározott bérünket, amiből kifizetjük a várható számláinkat és fedezzük az előre látható költségeinket. Vagy: kapcsolati hálónkat, „befektetéseinket” általában az határozza meg, hogy kitől mit várhatunk, kire számíthatunk.

Életünk: kiszámítható – vagy kiszámíthatatlan?

A nyugati társadalomban erőteljesen él az az illúzió, hogy az emberi élet kiszámítható, és mindenre van megoldás: ha betegek leszünk, van gyógyszer; ha pénzre van szükségünk, hitelt vehetünk

A nagycsaládok felbomlásával utolsó éveikben egyre többen kényszerülnek időotthonokba

fel; ha kár keletkezik a tulajdonunkban, fizet a biztosító; idős korunkra – a világ azon felében sokszor bőséges - nyugdíj biztosít megélhetést számunkra; ha lemondanak rólunk a gyerekeink, majd öregotthonba vonulunk, stb.

Ám, miközben a kiszámíthatóság illúziójába kapaszkodunk, gyakran kénytelenek vagyunk szembesülni a ténnyel, hogy az életünkben sokkal több a bizonytalan tényező, mint a biztos, és körülöttünk minden/mindenki állandó változásban van. A félelmet pedig a kiszámíthatóság illúziója és a bizonytalanság valósága közötti feszültség hozza létre bennünk.

Az emberi élet kiszámíthatatlan voltával előbb-utóbb mindenkinek szembesülnie kell, akár egy betegségben, anyagi nehézségben, vagy éppen kapcsolati váltságban. Ezek a helyzetek sokszor váratlanul érnek minket. Hívó és hitetlen ember egyaránt érintett, senki sem kivétel. Jeremiás próféta kijelenti: „*Tudom, Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az ő útja, és egyetlen járókelő sem teheti, hogy irányozza a maga lépését*” (Jer 10:23).

A Szentírás beszél az emberi lét bizonytalanságáról, sebezhetőségéről: „*Minden test olyan, mint a fű, és az embernek minden dicsősége olyan, mint a fű virága. Megszárad a fű, és virága elhull*” (1Pt 1:24). A költészetben is találunk ehhez hasonló megfogalmazást: „*Elhull a virág, eliramlik az élet*” (Petőfi Sándor: *Szeptember végén*). Egyszer mindannyian rádöbbenünk majd, hogy gyorsan múló életünkben sokkal több a bizonytalan tényező, mint a biztos. Vagy inkább már most, nap mint nap szembe kell néznünk ezzel a valósággal?

Az utolsó út – Házsongárdi temető, Kolozsvár

Az emberi élet kiszámíthatatlan voltával – egy válságos helyzetbe jutva - előbb-utóbb mindenkinek szembesülnie kell.

Egyesek megtanulnak együtt élni a félelemmel, próbálnak alkalmazkodni hozzá különböző módon – önbecsapás, anyagi dolgok hajszolása, menekülés az illúzió (pl. a filmek) világába,

vább bírják, mint azok, akiknek alkatuk és neveltetésük folytán ez nem adatott meg, és szerencsénk van, ha az előbbi csoporthoz tartozunk?

A megoldás egy döntéstől függ

A megoldást kereső eszmefuttatásunkban induljunk ki az 56. zsoltár 4. verséből, amely egyszerűségében is nagyon mély tartalmat közvetít:

„*Mikor félnem kellene is, én bírom Tebenned*”.

Dávid ebben az imádságban elismeri, hogy gyakran van oka a félelemre, de ilyenkor bizalommal fordul Istenhez. Két következtetést is levonhatunk ebből a tapasztalati valóságot tükröző kijelentésből:

1. Dávid felismerte, hogy a félelmen kívül más választási lehetősége is van;

2. A félelem és a bizalom kölcsönösen kizárják egymást - nem lehet egyszerre félni, meg bízni is: vagy félek és akkor képtelen vagyok megbízni Istenben; vagy bírom, *de akkor már nincs félelem énbennem*.

Az emberi élet kiszámíthatatlan voltával – egy válságos helyzetbe jutva – előbb-utóbb mindenkinek szembesülnie kell.

mások leigázása és még sorolhatnánk – , míg mások megroppannak annak súlya alatt, hogy képtelenek a kezükben tartani életük körülményeit... vagy azért, mert nem az általuk elvárt módon alakult a sorsuk. Gyakran kerülnek pszichiátriai intézetbe olyanok, akik egyszerűen képtelenek felülemelkedni a tehetetlenség érzetén.

Van-e ezen kívül más lehetőség, vagy be kell érünk azzal, hogy az erősebb idegzetűek to-

Dávid tehát azt állítja, hogy bár lenne oka bőven a félelemre, ő az Istenben való bizalmat választja.

A bajtól menekülni próbálókat Sátán hamis megoldásokkal kísérti

Ezzel szemben áll a Példabeszédek 28:1 verse:

„Minden istentelen fut, ha senki nem üldözi is, de az igazak, mint az ifjú oroszlán, bátrak.”

E szavak az előző gondolat fordítottját fejezik ki: az Istenben nem hívó emberek akkor is félnek, amikor erre nincs valós okuk.

Egy felmérés során pl. kiderült az, hogy rendszerint az emberek félelmeinek a 70%-a alaptalan, azaz: amitől félünk, annak a jó része soha nem fog bekövetkezni. Ám ennek a fordítottja is igaz: van olyan, amitől eszünkbe sem jut félni, egyszer csak mégis bekövetkezik: egy váratlan betegség, szeretteink elvesztése, csalódás valakiben, anyagi kár.

Szóval, újra be kell látnunk, hogy minden illúzió ellenére képtelenek vagyunk saját kezünkben tartani az életünket. Hihetetlenül

jó hír azonban, hogy bízhatunk Valakiben, aki képes ellenőrzése alá vonni a sorsunkat, ráadásul a legjobbat akarja nekünk.

Talán most belénkhasít az a sokakat kízó kérdés: ha Isten mindenható és a javunkat akarja, mégis miért létezik szenvedés és miért történik velünk annyira rossz?

De egyáltalán szabad nekünk Istent így kérdőre vonnunk?

Igenis jogunk van feltenni e kérdést, és van rá megnyugtató válasz is, ám halasszuk későbbre ennek a témának a kifejtését, miután már tisztán látunk néhány dolgot. Fogadjuk el hittel mindenekelőtt, hogy *„...azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van”* (pontosított fordítás szerint: minden együttműködik a javukra - Róm 8:28).

Honnan, vagy inkább kitől?

Tudható-e, hogy mikor jelent meg a félelem az emberiség történelmében? A Biblia tanúsága szerint Ádám és Éva bűnbeesésével egy időben. Sátánnak sikerült rávennie őket, hogy kétségbe vonják Isten szavát, és szembeforduljanak Teremtőjükkel.

A bizalmatlanság bűnre vitte őket és ezzel együtt a következőkétől való félelem is megjelent a gondolataikban. A bűn és a félelem együtt jár, elválasztha-

tatlanok, sőt, mondhatjuk, hogy a félelem a bűn tünete.

Íme az első eset, amikor az ember megtapasztalta a félelmet:

„Szavadat hallám a kertben, és megfélemlém...” (1 Mózes 3:10)

Milyen rettenetes! A bűnbe esett Ádám legelőször az őt olyanra szerető Teremtőjétől kezd el félni...!

A félelem nem Istentől származik, semmi köze nincs hozzá, *„mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten, hanem erőnek, szeretetnek és józanságnak lelkét”* (2Tim 1:7).

Így hát ha Istennek semmi köze a félelmeinkhez, akkor

Nem Istentől, hanem Istenhez kell menekülni – a magyarvalkói templom tornya

egyértelmű, hogy Sátán a szerzőjük, akárcsak a bűné. Öröklődés útján hajlamosak vagyunk a bűn elkövetésére, de ugyanúgy a félelemre is. Annyira a természetünk részévé vált, hogy észre sem vesszük: szavaink, tetteink, magatartásunk háttérében ez az állapot húzódik meg.

Mindenek felett a jó hír az, hogy bízhatunk Valakiben, Aki képes ellenőrzése alá vonni a sorsunkat, ráadásul a legjobbat akarja nekünk.

Hányszor előfordul, hogy a megfelelési kényszer hatása alatt mondunk vagy teszünk valamit: azaz, életünket mások, a környezetünk elvárásai irányítják. Ezért azonnal szorongani kezdünk, vagy legalábbis stresszessé válnunk, ha valami miatt mások a nemtetszésüket fejezik ki.

Attól tartunk, elveszíthetjük embertársaink megbecsülését, és félünk attól, hogy a hátunk mögött negatív vélemény terjedhet el rólunk.

Félelmetes, hogy életünket minden szinten mennyire a félelem szabályozza. Ha mélyre ásunk, talán azt is felfedezhetjük, hogy az Istennel való kapcsolatunk is ettől mérgezett: próbálunk megfelelni az Ő elvárásainak, de főleg azért, hogy elkerüljük a büntetést.

A bűn és a félelem együtt jár: elválaszthatatlanok. A félelem a bűn tünete.

Isten azonban nem szeretné, hogy féljünk Tőle, és nem fogadhat el ilyen okból történő szolgálatot.¹ Megváltónkkal valódi közösségbe csak a kölcsönös szeretet által kerülhetünk, és imádatunk, engedelmisségünk alapja, indítéka csakis ez lehet:

„Ha engem **szerettek**, az **ÉN parancsolataimat megtartsátok**” (Jn 14:15).

¹ Egyeseknek e szavaknál eszükbe juthat a Zoltár 111:10: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme...”, vagy a Prédikátor 12:15: „A dolgoknak summája, mindezeket hallván, ez: az Istent féljed, és az ő parancsolatit megtartsad...” Az e versekben megjelenő Isten félelme fogalom azonban inkább az Isten iránti tiszteletre, mind az Őtől való rettegésre vonatkozik.

A gyermekkorban tapasztalt félelem és szeretethiány egy szorongással telt, boldogtalan felnőttkort alapoz meg

Sokszor észre sem vesszük, hogy mi magunk is félelemkeltéssel próbálunk hatni másokra. Kézenfekvő, hogy gyermekeinket is ezzel készítsük megfelelni elvárásainknak (*Ha nem vagy jó, elvisz a cigány, a rendőr stb.*).

A gyermeknevelésben a szeretetmegvonással való fenyegetőzés is gyakori módszerünk: *Ha így viselkedsz, nem szeretlek*. Vagy ami még rosszabb: *Ha nem vagy jó – vagyis nem azt teszed, amit én akarok – akkor nem szeret a drága Jézus*. Itt már Istenre – Arra, Aki mindig csak szeretet – visszük át a mi zsaroló hozzáállásunkat.

Az ilyen megnyilvánulások semmi jót nem eredményeznek: e gondolkodásmód beépül gyermekeink felnőttkori kapcsolataiba, és csak mélyítjük magunkban és másokban a félelmet, erősítve a szorongást mint társadalmi jelenséget.

És: mindez végül ki is termeli magából a depressziós emberek tömegeit.

Félelem helyett valami sokkal jobb...

Istennek tehát semmilyen köze nincs a félelmeinkhez, és soha ne is hozzuk kapcsolatba velük, mert ezzel csak Őt, magunkat és másokat szomorítjuk.

Mi az, amit Isten adni szeretne nekünk a „*félelem lelke*” helyett?

Hát az „*erő, szeretet és józanság lelkét*”! (Lásd a fennebb idézett igét: 2Tim 1:7.)

Amint Dávid kijelentése alapján már megállapítottuk, hogy a félelem és a bizalom kölcsönösen kizárják egymást, ugyanez érvényes e háromra is: a félelem egyenlő a *lelki erő, a szeretet és a józanság hiányával*.

Biztosan észrevettük már, hogy a félelem hatása alatt képtelenek vagyunk józanul gondolkodni, jó döntéseket hozni, és elveszítjük az uralmat az értelmünk felett. Valójában Sátának éppen ez a célja, hiszen így átveheti ő az irányítást a gondolataink felett, és helytelen döntésekre készíthet, amelyek következményei majd megkeserítik az életünket.

Sátán a félelmet fegyverként használja fel ellenünk, hogy manipulálhasson.

Valójában az emberi hatalom gyakorlása is legtöbbször a félelemkeltésre és az ebből fakadó manipulációra épül – a diktatúrákban látványosan, a demokráciákban rejtetten. A félelemkeltés a leghatékonyabb eszköz a hatalmon levők kezében az általuk uralt tömegek manipulálására.

Azt is megfigyelhetjük magunkon, hogy szorongásos, stresszesebb napjainkon képtelenek vagyunk szeretetet kifejezni. Láttunk már ideges vagy nyugtalan embert szelíden és bátorítónan megnyilvánulni?

„A szeretetben nincsen félelem, sőt, a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben” (1János 4:18).

Minél inkább engedjük, hogy a Szentlélek ajándékai – bizalom, erő, józanság, szeretet – hassanak ránk, annál erőtlenebb a félelem hatalma az életünkben.

Ne feledjük, a döntés a mi kezünkben van: félünk vagy Istenségben bízunk; félünk vagy józanok maradunk; félünk van szeretetünk.

Hadd törjön meg a félelem ereje az életünkben! Tanuljuk meg elengedni a félelmet, Istennek átadni a gondjainkat, és lemondani arról – ami amúgy is illúzió –, hogy kezünkben tartsuk az életünket. A legjobb, amit tehetünk, hogy elfogadjuk Isten megoldásait és ajándékait, teljesen Reá bízva magunkat.

„Minden gondotokat ő reá vesétek, mert néki gondja van reátok.” (1 Péter 5:7)

„Ne félj, és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened, mindenben, amiben jársz.” (Józsua 1:9)

(Folytatjuk)

Mezei Áron,
Nagyszalonta

Utam Istennel

Bakos Marikának hívnak, és 1957-ben születtem Magyarvistában, szüleim, Ötvös István és Klára harmadik gyermekeként. Falunk iskolájában jártam ki a négy elemi osztályt, majd a tanulást Kisbácsban folytattam.

Olyan fiatal, 17-18 éves forma lehettem, amikor későbbi férjemmel, Bakos Ferivel egymásba szerettünk, Egyidősök lévén, jól ismertük egymást, együtt is konfirmáltunk, és nekem ő mindig tetszett a szelíd, csendes mómódja miatt.

Összeházasodtunk, és először Vistában laktunk, majd beköltöztünk Gorbóra, ahol a férjem az ottani, községi traktorállomáson dolgozott gépszerelőként és traktoristaként. Idővel megszüle-

tett a kislányunk is, Mónika, aki végül az egyetlen gyermekünk maradt.

Nekem is megvolt a munkahelyem – az irodákat takarítottam

Fiatalkori képem

–, a lakásunk pedig a gépállomás szolgálati tömbházában volt.

Viharfelhők

Minden szép és jó lett volna, csak hogy a férjemet, az itteni szokás szerint, amerre csak ment, mindenhol itallal kínálták, mivel nagyon jó mesterember volt. Erre végül nagyon rászokott, és fizetése jórészt is lassanként e szenvedélyre költötte.

Nagyon nehéz idők következtek. Anyagi gondjaink állandósultak, sokszor alig tudtam előteremteni – saját eldugdosott pénzeimből – a téli tűzifára valót.

Látván, hogy mennyire el vagyok keseredve, a gorbói szomszédaim azt ajánlották, menjek el a nádas román paphoz, mert ő segít rajtam. El is mentem, de mivel éppen akkor kezdődött a húsvét előtti nagybőjt, azt mondta, jöjjenek majd vissza az ünnep után. 1990 tavasza volt ekkor.

Faragott kőkapu (Vista)

Hazamentem Vistába édesanyámhoz, és hirtelen egy gondolatom támadt:

„Ha a jó Isten azt a papot meghallgatja, akkor minket is meghallgat!”

Elhatároztuk hát, hogy édesanyámmal együtt a nagybőjt negyven napja alatt végig imádkozni fogunk, ezen kívül pedig minden pénteken (csütörtök estétől péntek estig) böjtölünk, semmit sem véve magunkhoz.

Isten vezetése

Így telt-múlt az idő, amikor is egy napon Vistában, a falu elején az alkalmira várva, hallom, amint az egyik falubeli asszony panaszkodik:

– Nem tudom, mi van a menyemmel. A fiam kiabál reá, meg seprűvel szalad utána, de ő mégis csak tovább jár ezekhez a hívőkhöz az imaházba!

Úgy eltöprengtem ezen, és kíváncsivá tett: mi lehet ott, amiért ez az Erzsike az otthoni bajt is vállalja?

Ekkor elhatároztam, hogy én is elmegyek.

Harminchárom éves voltam ekkor, s a kislányom, Mónika, olyan kis, második osztályos. Szépen felöltöztünk hát, és egy délután be-

mentünk Kolozsvárra, a Postakert utcai adventista imaházba.

Most is emlékszem: az azóta már elhunyt Gyéresi Ernő prédikátor tartott sorozatot. A prédikáció végén elhangzott a felhívás:

– Aki át akarja adni az életét Jézusnak, jöjjön előre, miközben szól az ének!

Én is felálltam, és együtt énekeltem a többiekkel, de, habár vágytam rá, kimenni szégyelltem – mintha visszatartott volna valami.

A döntés

Még mindig énekelünk, amikor úgy éreztem, hogy valaki erősen megtszít hátulról. Hátrafordultam, de a mögöttem levő

székek üresek voltak: senki sem volt mögöttem!

Ekkor elszégyelltem magam, és sírva mentem ki a szószék elé, átadva életemet az Istennek.

Hazatérve Vistába, éppen Nagypéntek következett. Felvettem a cifraruhát, és úgy mentem Úrvacsorázni.

Miután újból otthon voltam, hirtelen így szóltam édesanyámhoz:

– Édesanyám, többé így nem lát engem! (Azaz, cifra népi viseletben nem megyek többé az Úr elé, mivel tudtam, hogy a hívők-nél ez nem szokás.)

Ő rám nézett, és csak ennyit mondott:

Ferjemmel együtt, vistai népviseletben

Barátaim, Török Pista és Erzsike háza Vistában (részlet)

– Segéljen meg a drága jó Isten, kis Marikám.

Aznap járt le a kettőnk által megfogadott ima- és böjt időszak. És Isten nem hagyott válasz nélkül.

Szombat vagy vasárnap?

Azontúl minden szombaton bejártunk kislányommal a kolozsvári imaházba. Ebédre mindig meghívott valaki, de a legtöbbször Török Pistáékhoz mentünk el,

akik akkoriban a Széchenyi téren laktak.

Pista hozzánk hasonlóan vistai volt, míg felesége, Erzsike, Jegenyéről jött hozzá. Minden szombaton erősködtek, hogy hozzájuk menjünk, és mindig nagyon jól éreztük magunkat náluk – volt amikor már

péntek este is ott aludtunk. Pista, akivel távolabbi rokonságban is álltam, sajnos azóta már megpihent.

Ott volt egy régi kép a falon, amely a széles és a keskeny utat ábrázolta. Amikor náluk voltam, egyre azt a festményt nézegettem: a széles úton szórakozó, evő-ivó, szerencsejátékot játszó vidám emberek voltak ábrázolva, meg háború is, meg rablás: amilyen ez a mi világunk. Ezen sokan jártak. De a végén tűz volt és ítélet.

A keskeny úton azonban kevesen jártak: ezek a kereszt-tövéből fakadó élet vizéből ittak, és az addig cipelt terheket letéve egy kis, keskeny kapun át lehetett reájutni. A végén pedig ott volt a mennyei Jeruzsálem.

Ezt látva, egyre csak kértem a jó Istent, hogy engem erre a keskeny útra vezessen.

Sokáig vergődtem: nagyon szerettem a disznóhúst, itt pedig azt mondták,

Isten örökre megtiltotta azt nekünk. Másrészt sokan megpróbáltak visszatartani. Volt aki „fel akarta nyitni a szemem”:

– Ezek a hívők ilyenek meg olyanok – és sokféle rosszat kezdett mondani a vistai adventista tagokról, külön-külön.

– Te ne menj közéjük! – intett.

Az Ige hangja

Imádkozni kezdtem, gyötrődtem: mitévő legyek? A vitatott igehelyeket egyesek egyféleképpen, mások másféleképpen magyarázták. Mindez nagyon összezavart.

Kutattam a Szentírást, de a vasárnap megszenteléséről szóló parancsra sehol sem leltem. Sőt, azt olvastam, hogy Jézus így szólt:

„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.” (János 14:15)

Máshol pedig:

„Aki ezt mondja: Ismerem őt, és az ő parancsolatait nem tartja meg,¹ hazug az, és nincs meg benne az igazság.” (1 János 2:4)

Ugyanakkor felfigyeltem két, a szombatnapra vonatkozó ígére:

„Legyen közöttem és Izrael fiai között örök jel ez, mert hat napon teremtette az Úr a mennyet és a földet, hetednapon pedig megszűnt és megnyugodott.” (2 Mózes 31:17)

„És az én szombatimat megszenteljétek, hogy legyenek jegyül én köztem és ti közöttetek, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek.” (Ezékiel 20:20)²

1 Az Ő parancsolatai alatt elsősorban a Tízparancsolatot érthetjük, benne a negyedik, a szombat megszentelését előíró parancsolattal: 2 Mózes 20:8-11 (a szerkesztő megjegyzése)

2 Erről sokan azt gondolják, hogy ezek a versek csak a zsidó népre, azaz a testi Izraelre vonatkoznak, azonban a Galata 3:29-ben ezt olvassuk: „Ha pedig a Krisztuséi vagytok, tehát az Ábrahám magva vagytok, és ígéret szerint örökösök.” Tehát,

A kolozsvári adventista imaház

Egyszer, miután már sírva imádkoztam, behunytam a szemem, és találomra felnyitva a Bibliám, oda tettem az ujjam egy helyre. Mikor a szemem kinyitottam, a János 14:1-3 verseinél volt az ujjam:

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben és higgyetek én bennem. Az én Atyámnak házában sok lakóhely van (...) Elmegyek hogy helyet készítssek néktek. És (...) ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket...”

Isten ezután könyörült rajtam: miután hittel Reá bízam magam, erőt nyertem, és 1991 január 4-én megkeresztelkedtem.³

A próbák folytatódnak

Mindeközben édesanyám is rendszeresen járni kezdett a vistai imaházba, és ő már hamarabb, '90 szeptemberében részesült a felnőttkeresztségben. Nekem azonban, mivel Gorbón laktunk, könnyebb volt a vonattal Kolozsvárra járnom.

A férjemmel, ha józan volt, nem volt semmi baj. De ha ivott, nagyon mérges lett: tört-zúzott, fenyegetőzött: ha még egyszer Krisztus követőit tartja ma Isten lelki értelemben Ábrahám leszármazottainak, azaz a lelki Izráelnek. A szombatünnepelés pedig, mint örök jegy, Izráelnek, azaz Isten mindenkori népének adatott, és az örök erkölcsi törvény – a Tízparancsolat – központi részére helyeztetett. A szombatünnepelés megindoklásában ugyanakkor Isten visszautal a saját teremtmű munkájára, így ennek betartása által hétről-hétre valójában magát a Teremtőt, azaz Jézust tiszteljük meg: „Kezdetben vala az Ige (...) és Isten vala az Ige. (...) Minden Ő általa lett, és nála nélkül semmi sem lett ami lett. (...) És az Ige testté lett, és lakozék mi közöttünk...” (János 1:1,3,14 – a szerk. megj.)

3 A keresztségnek fordított görög *baptizo* szó alámerítkezést jelent. A bibliai keresztség pedig egy tudatos, felnőttkori aktus, melyet meg kell előznie a hitre való jutás képességének: „Aki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül...” (Márk 16:16 – a szerk. megj.)

A széles és a keskeny út: XIX. századi, német nyelvű pietista plakát

Faragott kőhíd Vistában

A vistai adventista gyülekezetben

el merek menni az imaházba, mire hazajövök, ki lesz cserélve a zár!

A szomszédok kérdezték is:

– Hogy bírod még? Én bizony nem maradnék veled!

Én állandóan imádkoztam Istenhez, hogy amikor Feri italos,

vább szidott, de az asztalról már nem seprte le a táányérok, poharakat. Végül pedig az imaházba is eljött egynéhányszor.

1993-ban egy nap az asztalnál ült és evett, amikor hirtelen rosszul lett, és ott helyben meghalt a széken: szívinfarktus végzett vele. Csupán 36 éves volt!

Otthonomban, 2017 júliusában

vegye el tőle azt a részegségében támadó, törő-zúzó erejét. És Isten meghallgatott: a férjem kissé csendesebb lett, s habár to-

méből két szép unokám is van tőlük: Ramóna és Márió. Együtt lakunk ugyanabban a házban, és én jelenleg, mint megannyi más

vistai asszony, gyöngyfűzéssel és -varrással foglalkozom.

Ma hálás vagyok Istennek mindenért: a tűrhető egészségemért, a mindennapi kenyérért, a családomért, a békességért.

Az egyedüli vágyam az, hogy tudjuk a jó Istent szolgálni, és kívánom azt, hogy minél többen ismerjék meg Őt, és jussunk mindannyian üdvösségre, e falu minden lakójával, gyülekezetem-

A lányom, Mónika, és a vőm, Csaba

Istennel, tovább

Én özvegy maradtam, és egyedül vagyok azóta is. A lányom 14 éves korában, 1997-ben keresztelkedett meg. Visszaköltöztünk Vistába, a mostani, főutcán levő kis házukba, amelyet még azelőtt sikerült megvenni.

Móni időközben férjhez ment egy szilágysági adventista fiatalemberhez. A vejem, Csaba, dolgos, jó fiú. Isten kegyel-

Unokáim, Ramóna és Márió

mel, minden ismerősömmel és drága családommal együtt.

És végül...

Amikor néhány évvel ezelőtt egy találkozón voltam Marosvásárhelyen, többek között a disznajói adventista gyülekezet kórusa is szolgált. Egy gyönyörű éneket hallottam akkor, amelyet többé nem tudok elfelejteni.

Ezen ének szavaival búcsúzom most tőletek, kedves kalotaszegi olvasók, miközben megjelenik előttem a kisutcában levő, faluszéli szülőházam, és azóta már elhalt, drága édesanyám képe.

Adja az Úr, hogy nemsokára mindannyian találkozzunk Ővele ott fenn, az atyai házban, ahol többé nem lesz soha szenvedés és elválás. Az Ő kegyelme által. Ámen.

A falu szélén

A falu szélén van egy kis ház,
Reá az Úrnak szeme vigyáz,
Nekem e hajlék kedves tanyám:
Ott lakik az én édesanyám.

Pacsirta kérlek, ha arra szállsz,
S e kedves háznál kicsit megállsz
Zörgesd meg lágyan az ablakát
És zengd el szívem legszebb dalát.

Te égen-fénylő arany sugar,
Ha jó anyácskám ablakot tár,
Ragyogd be végig a kis szobát,
S csókold meg százszor a homlokát.

A sötét éjjel hosszú nagyon,
A hajnal késik az ablakon,
Sok millió csillag ragyogjatok,
És jó anyámra vigyázzatok.

Lassanként rája alkony borul,
Kihűlt porára sír domborul,
Üres lesz nékem a kis tanyám,
Ha nem lesz nékem édesanyám...

*

Édesanyámmal az udvaron.
A babakocsiban unokám, Ramóna

Faluvégi szülőházam előtt

„Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait: az ő parancsolatai pedig nem neheznek. Mert mindaz, ami az Istentől született, legyőzi a világot. És az a

győzelem, mely legyőzte a világot, a mi hitünk.” (1 János 5:3-4)

Bakos Marika,
Magyarvista

A nagy küzdelem

A kereszténység története (1. rész)

Bevezető

Amikor röviddel megfeszítése előtt az Úr Jézus tanítványaival a jeruzsálemi templomban járt, ezt mondta róla:

„Nem marad itt kő kövön, mely le nem romboltatik.” (Máté 24:2)

A jeruzsálemi, Isten tiszteletére emelt templom egyike volt az ókori világ legszebb, és leghíresebb építményeinek, és Jeruzsálemmel együtt a zsidó nép büszkeségének számított.

Amikor a megfeszítés péntekén a zsidó vallási vezetők által felfingerelt tömeg Jézus halálát kérte Pilátustól,¹ ő vonakodott, és a felelősséget a népre akarván hárítani, így szólt:

„Ártatlan vagyok ez igaz embernek véréből: ti lássátok!” (Máté 27:24)

Válaszul ők ezt kiáltották:

„Az ő vére mi rajtunk és a mi magzatainkon!” (Máté 27:25)

Sokan e válasznak tulajdonítják a sok nyomorúságot, mely a zsidó népet az utóbbi kétezer évben érte: borzalmas kívánságuk, mint átok, kísérte őket, majd századokon át utódaikat.

Azonban rögtön eszünkbe jut számos más nép tragédiája: van-e olyan nemzet a földön, amelynek történelme nem vérrel és szenvedéssel íródott, akár a végső kipusztulásukig?

Másrészt, talán kevesen gondolnak arra, hogy Jézus vére az ítélet napján nem csak akkori kiöntőitől, hanem mindazoktól is

számon lesz kérve, akik életük során Őt és a szeretet törvényét mindvégig elutasították, elveszítve ezáltal a Krisztus által mindenkinek felkínált kegyelmet.

Kedves Olvasó! Mi vajon ma kinek az oldalán állunk?

A kereszténység² terjedése

Az Úr Jézus halálát, majd fel-

2 A helyes szó a *keresztén/kereszténység* lenne, mely a görög *Christianós*-ból ered, és *Krisztusit*, avagy *Krisztuskövetőt* jelent. Ugyanakkor, e sorozatban a magyar nyelvben jobban meghonosodott *keresztény/kereszténység* formát fogjuk használni, habár ez inkább a *kereszt* szóból eredeztethető. (Görögül a *kereszténység* szónak a *Christianismos* felel meg, amit magyarul „*Krisztusizmusnak*” fordíthatnánk. A *kereszténység/kereszténység* lényege Krisztusnak, mint Mesternek és példaképnek a követése, melyre igaz bűnbánat és a Szentlélek általi újjászületés révén leszünk képesek (János 3:5, 1 János 2:6, 1 Korintus 11:1, Róma 6:2-4).

támadását követően tanítványai végleg megértették: a názáreti Jézus volt a megígért Felkent, az emberi testben földre szállt Isten, Aki elszenvedte helyettünk a bűneink miatt minket illető büntetést.

De hogyan lehet az, hogy a teremtmény bűne a Teremtőre, a Szent Isteni Báránnyra legyen áthelyezve, és a Teremtő maga szenvedje végig – rövid, néhány óra alatt összezsúfolva – a sok milliárd embert illető, végső büntetést?

Ez jelenti a golgotai kereszt számunkra ma még érthetetlen titkát, amelyre a Menny évezredek át készülődött, és amelyre az ószövetségi korszakban a számtalan ártatlan áldozati állat kiömlő vére mutatott.

Krisztus maroknyi tanítványa megértette a Mester parancsát:

„Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket...” (Máté 28:19), és:

„...lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samáriában és a földnek mind végső határáig.” (Cselekedetek 1:8)

Krisztus mennybemenetele után tíz nappal az egy helyen

A régészek által feltárt Gabbatha, azaz Kőpadolat nevű hely Jeruzsálemben (több méterrel a mai felszín alatt), ahol Pilátus elítélte az Úr Jézust (lásd János 19:13)

¹ Pontiusz Pilátus, Júdea római prefektusa avagy prokurátora volt 26-36 között, Tibériusz császár uralkodása idején

Jeruzsálem napjainkban

összegyűlt, imádkozó tanítványokra nagy erővel kiáradt Isten Lelke, arra indítva őket, hogy hatalommal hirdessék mindenkinek az evangéliumot, azaz a jó hírt – hogy van üdvösség Jézusban, amelyben megtérés által részesülhetünk:

„... nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.” „Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnök bocsánatjára, és veszitek a Szent Lélek

Katolikus keresztények Indiában

A keresztyénség/kereszténység lényege Krisztusnak, mint Mesternek és példaképnek mindhalálig való követése, miközben üdvösségünket egyedül csak az Ő vére érdemének tulajdonítjuk – amelyre csupán igaz bűnbánat és a Szentlélek általi újjászületés révén leszünk képesek.

ajándékát.” (Cselekedetek 4:12 és 2:38)

A zsidók közül azon a napon először háromezren, majd utána egyre többen fogadták el Jézust. Az első háromezer megkeresztelt ember a zsidó diaszpóra számos országából származott, és ezek hazatérve, tovább terjesztették a Messiás eljövetelének és áldozatának hírt.

Üldözés Jeruzsálemben

A 34. év őszén, három és fél évvel a Krisztus áldozatát követően István vértanú megkövezésével kitört az üldözés Jeruzsálemben, és az ottani gyülekezet szétszóródott, számos vidékre vive el az evangéliumot.

Ugyanezen év őszén, Kornéliusz római százados és háza népének Péter apostol általi meg-

Etiópiai keresztények: Vízkereszt ünnepe Addis Abebában

(Addisz Abeba Etiópia 3 millió lakost meghaladó fővárosa. A lakosság 75%-a etióp ortodox keresztény, kb. 8%-a protestáns, a maradék pedig muzulmán. Addisz Abeba helyi nyelven *Új Virágot* jelent)

keresztelésével, az evangélium hirdetése kiterjed a pogányokra is, és elindul az egész földnek – Isten szőlőjének – a megmunkálása.

Pál apostol és egyéb, átadott életű misszionáriusok elhívásával – Jézusnak a mennybe való távozásakor hátrahagyott földi helytartójának, azaz a Szentléleknek³ az ereje által – az evangélium eljut a Római Birodalom minden részébe, és azon kívül a távolabbi vidékekre is: Afrikába, Indiába, szerte Ázsiába és Európa északi részeire.

Az üldözés fokozódik

Habár a tanítványoknak az első évtizedekben helyenként számos veszéllyel – bántalmazással, börtönnel sőt halállal – kellett szem-

3 „És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké. Az igazságnak ama Lelkét...” „Ama vigasztaló pedig, a Szent Lélek, akit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket...” (János 14:15,16 és 26)

benézniök, a hatalom részéről induló nagyméretű üldözés *Néró császár* nevéhez kötődik.

Néró (37-68) – teljes nevén *Nero Claudius Caesar Augustus Germanicus* – 54-68 között uralkodott. Nagyon fiatalon, alig 17 évesen kerül a trónra, és császársága első öt évében viszonylag megfontolt, visszafogott uralkodóként viselkedik.

Néró császár fejszobra

Csakhogy ezután egyes szénatorok összeesküvést szerveznek

ellené. Leleplezésüket és kivégzésüket követően egyre gyanakvóbbá és kegyetlenebbé válik. Züllöttsége is növekszik, rendkívül romlott életet folytat. 64 júliusában hatalmas tűzvész tör ki Rómában. Ezután úgy dönt, hogy a leégett és ekképpen felszabadult romos területeken véghezviszi a már azelőtt megálmodott, monumentális építkezéseit, amiért is felébred a gyanú vele kapcsolatban, és szerte azt kezdik állítani, hogy ő gyújtotta fel a várost.

Ekkor, hogy mind a vezető réteg, mind

a nép előtti csökkenő népszerűségét mentse, Néró a keresztényeknek – a pogányok szemében amúgy is furcsa – szektájára fogja a gyűjtogatást. A keresztényeket – gazdagokat és szegényeket – nagy számban elfogják, arénákba, vadállatok elé vetik, keresztre feszítik vagy más módon végzik ki.

Ezen elindult üldözésnek lesz az áldozata, Néró uralmának vége felé, maga Pál apostol is. A császárral szembeállva, az először megdöbben a korosodó apostol erőteljes, megtérésre hívó üzenetének hallatán, s így Pál egyelőre kiszabadul „az oroszlán szájából.” (2 Timóteus 4:17)

Azonban érzi, hogy csak kevés időt nyert. A börtönben várakozva ekként ír erről fiatal társának, Timóteusnak:

„Mert én immár megáldoztam, és az én elköltözésem ideje beállott.” (2 Tim. 4:6)

És valóban úgy történik: néhány hónap múlva, egy kicsapongó görögországi körútját követő-

en, Néró visszatér Rómába és egy hajnalon fejét véteti Isten hűségese szolgájának.

Cesztiusz júdeai hadjárata

66 nyarán a templomban szolgáló papságtól kiindulva lázadás tör ki Júdeában a római hatalom ellen. Néró *Cesztiusz Galluszt*, Szíria akkori kormányzóját bízta meg a lázadás leverésével.

Cesztiusz 66 szeptemberében egy több mint negyven ezer fős⁴ sereggel, északról támad a júdeai városokra. Sok zsidót lemészárol, de ő is több veszteséget elszenved, amíg végül katonái nagyobb részével októberben körbezárja Jeruzsálemet.

A római sereg az alsóvárost felgyújtva, egészen a felsőváros falá-

A római légionáriusok híresek voltak bátorságukról és kegyetlenségükről (mai megjelenítés)

a tengerpart fele vonul vissza, míg a jeruzsálemi zsidók kirontanak, és a hátvédet támadva, nagy veszteséget mérnek rá, különösen a béth-horóni szűk hágóban.

Cesztiusz ezután visszatér Szíriába, és szégyentől mardosva hal meg a következő év, 67 tavaszán.

A prófécia

Az Úr Jézus 35 évvel azelőtt, Jeruzsálem pusztulásáról beszélve,⁵ így szólt tanítványaihoz:

„Amikor azért látjátok, hogy az a pusztító utálatosság, amelyről Dániel próféta szólott, ott áll a szent helyen (aki olvassa, értse meg): akkor, akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre. A ház tetején

levő ne szálljon alá, hogy valamit kivigyen.” „Imádkozzatok pedig,

⁵ A Máté 24. fejezete ugyanakkor egy kettős prófécia is, amelyben Jézus Urunk, Jeruzsálem elestével együtt, e világ végidei pusztulását is leírja, párhuzamos képekben.

hogy a ti futástok ne télen legyen, sem szombatnapon.” (Máté 24:15-17,20)

Krisztus akkor Jeruzsálemben levő, hűséges tanítványainak eszükbe jutott e figyelmeztetés. Látták, amint a római seregek pogány hadijelvényeiket kitűzik a várost több száz méteres sávban körülvevő szent térségen, és már a falakat ostromolják. Ugyanakkor, Cesztiusz hirtelen visszavonulását Istentől kapott lehetőségnek vélték.

Béth-Horón környéke

ig hatol, és a templomerődöt ostromolja, amikor, azóta is sokak által találgatott okok miatt, Cesztiusz visszavonulót parancsol. A haderő

⁴ Ebből 30.000 főt a római hadsereg, 14.000-et pedig II. Agrippa, Rómához hűséges zsidó király seregei tettek ki.

A rómaiak hadijelvénye: a birodalmi sas

Jeruzsálem és Pella az ókori Júdea térképén

Amíg a Földközi tenger felé távolodó hadak az egymással való küzdelemben bonyolódtak, az egész keresztény gyülekezet, az Úr szava szerint, késelelem nélkül elmenekült, és eljutottak a kb. 80 km-re északra, a Jordánon túl, Dekapolisz (Pérea) tartományában levő Pella várába. A 66. év októberét írjuk ekkor.

Ahogy az Istennek engedelmeskedő Noé és családja belépett a bárkába, megmenekülve ezáltal az özönvíztől, ahogyan Lót, az angyalok által vezetve, elhagyta a pusztulásra ítélt, romlott Szodomát, ahogy az első század jeruzsálemi keresztényei, Krisztus parancsára hallgatva, biztonságos helyre jutottak, elkerülve azt, hogy Jeruzsálem elkövetkezendő tragédiájában osztozzanak, akképpen lesz mindazok sorsa is, kik ez utolsó időkben Krisztushoz menekülnek: Megváltónk védvárként fog szolgálni minden Őbenne bízó számára, kik saját és e világ bűnét megutálva, a golgotai Szent Vérhez fognak folyamodni, örök tisztulást nyerve.

Adj a Úr, hogy Őbenne legyünk elrejtve a hamarosan bekövetkező nagy nyomorúság idején.

„...mert nyomorúságos idő lesz, amilyen nem volt attól fogva hogy nép kezdett lenni, mindeztideig. És abban az időben megszabadul a te néped, aki csak beírva találta a könyvben.” (Dániel 12:1)

„Mivel megtartottad az én béketűrésre intő beszédemet, én is megtartalak téged a megpróbáltatás idején, amely az egész világra eljő, hogy megpróbálja a föld lakosait.” (Jelenések 3:10)

„Menj be népem, menj be szobáidba, és zárd be ajtóidat utánad, és rejtsd el magad rövid szempillantásig, míg elmúlik a bús harag. Mert ímé az Úr kijő helyéről, hogy meglátogassa a föld lakóinak álnokságát...” (Ésaiás 26:20)

Jancsó Erik, Szászfenes
(Folytatjuk)

Pella romjai ma

Egészségünk:

Tanácsok...

... amelyek jó egészsé- günket szolgálják

„Szeretett barátom, kívánom,
hogy mindenben jól legyen dolgod,
és légy egészséges, amint jó dolga
van a lelkednek.” (3 János 2)

kezd. A penészedési folyamat,
avagy a micélium-telep kialaku-
lása a kenyér belsejében még
azelőtt megindul, hogy a héján

Ezennel az egészség rovaton
belül egy új sorozatot szeretnénk
indítani, amely a testi-lelki egész-
ségünket károsító hibák, szoká-
sok elkerülését szolgálja.

A kenyér tárolása

„A mi mindennapi kenyerünket
add meg nekünk ma.” (Máté 6:11)

A kenyér a mi tájainkon alap-
vető élelmiszert jelent. Akár friss,
akár több napos termékről van
szó, nedvesség- és élesztőtartal-
ma miatt hűvös, szellős helyen
– pl. az éléskamrában – nem túl
vastag, természetes anyagú ken-
dővel letakarva kell tárolnunk,
ideális módon egy nem túl sűrű
fonatú kosárban.

A teljesen zárt doboz-
ban vagy tartóban, és főleg a
műanyagzacskóban tárolt ke-
nyér nagyon hamar penészedni

vagy a felületén megjelenne
a penészgomba jellegzetesen
zöld „virága”- azaz a gomba ter-
mőteste. Ennek a kenyér belse-
jét behálózó gyökér-hálózatnak
köszönhető a zárt helyen tar-
tott kenyér sokszor penészízű
„aromája”.

A penész egészségre káros my-
cotoxinokat termel, melyek közül
a gabona- és mogyoróféleken
termő penész által előállított afla-
toxin a legveszélyesebb. Ezen mé-
reganyagokat a hőkezelés sem
képes megsemmisíteni. Az afla-
toxin a vérünkbe jutva sok bajt
okoz, többek között a máj és az
agy rákos tumorjait (daganatait)
segítve elő.

Műanyagzacskóban csupán
a mélyhűtőben, avagy rövidebb
ideig a hűtőszekrényben tartott
kenyeret szabad tárolni.

Másrészt a teljesen száraz
kétszersült, a kekszek és a száraz

tésztaeműk tarthatók ugyan
műanyagzacskóban, habár
ezeknél is az apró pórusokkal
rendelkező celofánszerű csoma-
golóanyagok, esetleg papírzacs-
kók a legjobbak.

A kereskedelembe az utób-
bi években eluralkodott szokás,
mely szerint a kenyeret frissen,
szeletelve műanyagzacskóban
árulják, önző gazdasági meg-
fontolásokon alapszik: minél
hamarabb szárad és penésze-
dik, annál több megy kárba, és
annál hamarabb, szinte naponta
kell újabb és újabb terméket vá-
sárolni.

Szászfenesen és Kolozsváron
a kukákban mindig bőven talál-
ható eldobott, penészes szeletelt
kenyér meg vekni. Erre a tényre
egy új „iparág” is épül: a kukák-
ban turkáló, tudatlan és szegény
emberek ezzel a termékkel etetik
disznóikat, sokszor kiderítetlen
okú betegséget és halált okozva
és aratva – azoknak és az állatok
elfogyasztóinak.

Tehát: ha a kenyeren valahol
megjelent a penész, vagy még
csak penészes ízű, s ugyanígy
a rosszul kelt, nem jól átsült,
kellemetlen szagú kenyeret is
teljes egészében azonnal ki
kell dobni, és a tyúkoknak meg
egyéb állatoknak sem szabad
odaadni.

Ha a több napos kenyér már
nem kívánatos, vegyük ki a kosár-
ból még mielőtt penészes szagú
kezdene lenni, és felszeletelve

szárítsuk meg jól a napon vagy a konyhaszekrény tetején. Ezt követően prézli készíthető belőle, avagy biztonságosan adható oda állatainknak.

Másrészt ne feledjük: minél barnább, korpásabb a kenyერünk, annál egészségesebb. Ha

háziilag sütünk barna kenyeret, kis méretű, 0,5-1 kg-os cipókat, vekniket formázzunk, mivel a nagyobb tömegűek nehezen sülnék át.

Végül pedig: minden kedves olvasónknak bölcsességet és jó egészséget kívánunk!

(J.E.)

A hónap receptje

Paradicsomos tökfőzelék sárgarépás szójaszelettel

Két csomag (2 x 100 gramm) szójaszeletet főni teszünk annyi közepesen sós, ételízesítő vízben, amennyi jó bőven ellepi, egy fej cikkekre szedett és meghámozott fokhagymával és egy kisebb marék szárított, elmorzsolts csomborral együtt. Kis lángon főzzük 10-15 percig, majd ugyancsak lefedve félretesszük kb. 20-30 percre, hogy a szeletek az ízeket magukba szívhassák.

Eközben egy közepes főzőtköt megmosunk, meghámozunk, kivesszük a magos részét, újra megmossuk, majd kis kockákra vágunk. 2-3 evőkanál olajat felhevítve, egy kis, felaprított hagymát kavarrunk bele, s kissé megfnyasztjuk, majd a felkockázott tököt is beleforgatjuk (a hagyma el is hagyható). Ízlés szerint sózunk, egy kis vizet töltünk hozzá, majd belesüllyesztünk egy kötést kaprot és csombort, és időnként megkavarva fedő alatt pároljuk. Hamar (10 perc alatt) megpuhul. 1-2 kanál olajból és egy kis liszt-

ből arany színű rántást készítünk, és két apróra kockázott paradicsommal együtt (esetleg 1-2 kanál apróra vágott zöldkaporral

is) hozzákeverjük. Egy szűk perc múlva levesszük a tűzről, és lefedve hagyjuk.

A szójaszeleteket kiszedjük, és fémszűrőben, villával vagy burgonyatoróval sorban kinyomkodjuk. Tála kiterítve picit húlni hagyjuk, majd ha túl vastagok, lapján kettészeliük, majd egy (lehetőleg teflonbevonatú) serpenyőben mindkét oldalukon szép pirosra sütjük őket, és lefedve félretesszük.

Ezután egy közepes sárgarépát meghámozunk. A felét vékony szeletekre vágjuk, a másik felét pedig apró reszelőn lereszeljük. Egy közepes hagymát apróra vágunk. Egy nagyobb serpenyőben

2 kanál olajat felhevítünk, majd a sárgarépa szeleteket jól beleforgatjuk. Egy pici vizet is hozzátöltve, s egy picit sózva is, 1-2

percig fedő alatt pároljuk. Ezután hozzákeverjük a hagymát, megkavarjuk, picit várunk, majd a reszelt répa következik. A serpenyőt lefedve, egyszer-kétszer megkavargatva 4-5 percig pároljuk. Ezt követően, fokhagymatoróval beletörünk 2-3 cikk fokhagymát. Megkeverjük, majd 1 kiskanál szárított, morzsolts majorannát, és 1 evőkanál aprított petrezselyemzöldet keverünk hozzá.

Egy perc múlva belekeverjük a félretett, megsült szójaszeleteket, s az egészet jól felhevítjük, majd kisebb lángon 3-4 percig lefedve pároljuk. A tökfőzelékkel tálaljuk. Kovászos uborka illik hozzá.

Kalotaszegi Istenes vers

Id. Bíró Lajos 1914-ben, a Szilágysági megyei Nyércén született. A második világháború alatt cse-

Bíró Lajos, mint királyi csendőr

Bíró Lajos kántortanítóként, a bábonyi gyerekek körében

dőrként szolgált, majd a háború végén kántortanító lett Bábonyon.

A kommunizmus éveiben a bánffyhunyadi traktorállomáson, és ezenkívül saját kisgazdaságában dolgozott. 1946-ban vette feleségül a bábonyi Eszes Juliskát, akivel négy gyermekük (két fiuk és két lányuk) született.

Haláláig a fogyatkozó bábonyi gyülekezet hűséges tagja, és a falu példamutató gazdaembere volt.

E hátrahagyott verse, melyben a bábonyi, 1712-ben öntött harangot személyesíti meg, egy, a népéért s annak hitéért aggódó református ember lelki világába enged bepillantást.

A bábonyi harang szava

Már kétszázhatvannégy éve
Hogy híveimet hívogatom...
Sok minden történt azóta
Sok változás, sok halottam.
Igaz születésem táján
Volt Rákóczi kuruc világa,
És azóta is állandóan
Változik a rend e világban.

Jött a Habsburg uradalom,
Király, császár mind rakásra,
S nyomorgatta a szegény népet
Adószedője s kamarása.
Sok háború, sok veszteség
Dúlta a nincstelen népet
Hiába is mind remélte
Éltén át mindig a szépet!

Világháború volt kettő.
Ezzel telt meg a temető.

Mind sirattam érc-hangomon
Míg odapusztult az én társam...
Béke jött, s új társat vevék
Kit adott a Nőszövecség.
Így hát most már ketten vagyunk,
Híveinket együtt hívjuk.

A kiskapusi harangláb egyik harangja

Sok hívünk volt réges-régen,
Elpárolgott mint mesében.
Most jelenleg ötvenöten,
Aki élnek még a hitben.
Kéthetenként hallják hangom,
Amint szólok: Jertek, mondom...
De hát jönnek négyen-öten,
Nagy ritkán amikor többen.

Az igazság abban rejlik,
Hogy egymást ők nem tisztelik.
Régi betegség ez nálunk,
Ez a vesztünk, amint látjuk.
Pedig sokat szóltam arról:
Az irigység széjjelrombol.
Vessetek korsót a falra:
Nem hallgattak a szavamra.

Bíró Lajos,
Bábony, 1974 március 4.

Bibliai eredetű magyar nevek – és ezek üzenete (2. rész)

(Folytatás előző lapszámunkból)

Mária

Az ószövetségi héber *Mirjám* magyaros alakja. Valószínűleg az óegyiptomi *Mryt* névnek a héber formája, amelynek jelentése óegyiptomi nyelven: *Akit szeretnek*.

Mirjám

Mirjám Mózes nővére volt, aki a zsidó fugyermekök egyiptomiak általi kiirtásakor a kosárban a Nílus vizére kitett csecsemő Mózeset vigyázza a partról. Mikor a folyóhoz lejőve, a fáraó lánya rábukkan a kosárra, akkor Mirjám bátran a saját édesanyjukat ajánlja dajkának. (2 Mózes 2:5-9)

A kivonulás és a pusztában töltött negyven év alatt, mint prófétaasszony szolgál, és öcsével, Áronnal együtt vezető szerephez jut Izráelben. (2 Mózes 15:20-21)

A vándorlás vége felé, Kádesben hal meg, Edom határán. (4 Mózes 20:1)

Mária, Jézus anyja

A Jézus földi élete körüli korban számos nő viselte a Mirjám (Mária) nevet. Legismertebb közülük Mária, Jézus édesanyja.

Názáretből származott, és ott is lakott, amikor a mennyből küldött Gá브리el angyal bejelenti neki, hogy csoda által, emberi beavatkozás nélkül, ő lesz a Messiás szülője, „A Szent Lélek száll tereád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged (...) mert

az Istennél semmi sem lehetetlen.” (Lukács 1:35,37)

Mária azonnal elfogadja e magasztos megbízatást, és így válaszol:

„Ímhol az Úrnak szolgálója: legyen nékem a te beszéded szerint.” (38. vers)

Azt, hogy nem csak férje, József volt Dávid házából (Lukács 2:4), hanem maga Mária, Jézus test szerinti szülője is, a Róma 1:3 sugallja:

„Az Ő Fia felől, aki Dávid magvából lett test szerint...”

Kálvin János (1509-1564), az Igéhez való hűség jegyében, eltávolíttatta a templomokból az addig ott levő összes képet és szobrot. Református templombelső, Magyarkapus

Az Efészus feletti dombon levő ház, ahol a keresztény hagyomány szerint Mária, Jézus édesanyja élete utolsó éveit töltötte. A róla gondoskodó János apostol akkor már az efézusi gyülekezet presbitere volt

Mária hálaadó éneke¹ (Lukács 1:46-55), az ókori költészet egyik gyöngyszeme, és Isten nagy hatalmáról és kegyelméről tesz bizonyosságot:

„Magasztalja az én lelkem az Urat (...) Mert reá tekintett az Ő szolgáló leányának alázatos állapotjára (...) az Ő irgalmassága nemzetségről-nemzetségre vagy azokon, akik őt félik (...) Hatalmasokat döntö le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel...” (46,48,50 és 52. versek)

Mária egy tiszta, alázatos, hívő lány volt, minden mai nő és lány példaképe. Milyen más lenne a mai világ, és mennyire mások len-

¹ Latinul: *Magnificat*

nének a családok, ha az anyák és lányok Máriához hasonlóan Isten szolgálójának tartanak magukat, és így fogadnák be Isten Szentlelkét – azt, Aki bűnszerető szívben nem lakozhat...

Amikor Jézust a szülei bemutatták a templomban, az idős Simeon megprófétálta: „... a te lelkedet is áthatja az éles tör...” (Lukács 2:35). Így is lett: Máriának teljesen tehetetlenül kellett végignéznie szeretett fiának szenvedését a keresztfán – hogy utána feltámadva, dicsőségesen visszakapja Őt.

Azt, hogy Jézusnak a Bibliában említett testvérei² nem a Mária további gyermekei voltak, az is bizonyítja, hogy a fentebb említettek alapján, a Golgotán Jézus tanítványára, Jánosra bízta fájdalomtól összetört édesanyját. Ezt, az akkori zsidó szokás szerint nem kellett volna megtennie akkor, ha Máriának, Jézuson kívül, további

Efészus: a világ legelső, Szűz Máriának szentelt templomának romjai

saját gyermekei lettek volna. Így azonban azt kell gondolnunk, hogy Jézus testvérei a József első házasságából származó, idősebb testvérek lehettek.

Mária, Jézus anyja a Golgotai eseményeket követően még csupán egyszer szerepel a Biblia lapjain: a Cselekedetek 1:14-ben a Szentlélek Pünkösdi nap kiára-

Mária kultusza

Különleges tisztelete (sőt egyesek általi valóságos imádata), mellyel a keresztény világ jó része neki adózik, nem Bibliai eredetű: sehol az Újszövetségben nem látjuk azt, hogy az apostolok vagy a többi tanítvány Máriához, avagy Isten bármely más szent életű férfiához vagy asszonyához imádkoztak volna – sem életükben, még kevésbé haláluk után.

A történelem tanúsága szerint, a Mária-tisztelet első nyomait Nagy Konstantin után, az V. században, Efészusban leljük fel – éppen azon a helyen, ahol azelőtt Diána (Ártemisz) pogány istennő kultuszának központja volt, és ahol az egy Istent hirdető Pál és társai éppen emiatt kerültek életveszélybe. (Cselekedetek 19:23-40)

Nekünk, földi lényeknek, vallásos tisztelettel és imádatokkal csak az egy Istennek szabad adóznunk:

„Ekkor monda néki Jé-

zus: Eredj el, Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.” (Máté 4:10)

Mária imádat: zarándokok a Szent Szűz szobra előtt (Medzsugoré, Bosznia-Hercegovina)

² „Ímé a te anyád és testvéreid odakünn állanak, és szólni akarnak teveled.” (Máté 12:47. Lásd még: 1 Korintus 9:5-ben „az Úrnak atyjafiai” kifejezést).

dását megelőzően, a többi tanítvánnyal együtt a felházban imádkozik.

XVI. Benedek pápa Szűz Máriához imádkozik

Azonban, a nemrég még bálványimádó, számos női és férfi istenséget imádó pogányoknak valószínűleg szükségük volt egy női istenségre, és ezt találták meg Jézus édesanyjában, Máriában.

Sokan ma úgy gondolnak rá, és más szentekre, mint akik közbenjárnak értünk az Istennél. Azonban a Biblia ezt mondja:

„Mert egy az Isten, és egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Jézus Krisztus.” (1 Timóteus 2:5)

Másrészt, a Biblia szerint: *„... a halottak semmit sem tudnak (...) és többé semmi részök sincs semmilyen dologban, amely a nap alatt történik.” (Prédikátor 9:7-8)*

Kedves Olvasók!

Lapunk további nyomtatása érdekében szívesen fogadjuk támogatásukat, melyet a lap kézbesítésekor lapterjesztőinknek nyújthatnak át. A lap minimális előállítási önköltsége egy évre, azaz a 2017 május – 2018 április időszakra **20 lej**.

Ugyanakkor köszönjük az eddigi hozzájárulásokat. Áldás, békeség mindenkinek!

Ekképpen, az a vélemény, amely szerint az elhunyt szentek valamilyen lelki formában a mennyben tovább élnek, tudnak dolgainkról, bajainkról, és ismerik mindazt ami e földön történik,

válaszolva ugyanakkor a hozzájuk könyörgők imájára: Isten Igéjének ellentmondó, és a régi pogány hiedelemvilágból származó hamis tanítás.

Ugyanakkor, Mária, és a többi, Istenhez hűséges, megtért, a Bibliában szereplő Mária nevű nő³ példája ma – elsősorban minden Mária nevű lánynak és asszonynak, de ugyanakkor minden nőnek – azt üzeni: éljenek alázatosan és tisztán, úgy, amint keresztény, női elhivatásukhoz illik, hogy nemso-kára, az Úr eljövételének napján, minden korok szent asszonyaival együtt örökölhessék a szenvedés és bűn nélküli országot.

(J.E.)

3 Mint pl. Magdalai Mária – Lukács 8:2 – és mások (lásd Máté 27:61, Márk 15:40, stb.)

Kalotaszeg: *Nádasmente:* Bács, Szucság, Méra, Vista, Türe, Mákó, Bogártelke, Daróc, Inaktelke, Egeres-Gyártelep, Egeres-falu, Jegenye. *Peremvidék:* Kajántó és Györgyfalva. *Havasalja és környéke:* Szászfenes, Lóna, Magyarfenes, Tordaszentlászló, Léta, Gyalu, Magyarkapus, Kiskapus, Gyerővásárhely. *Felszeg:* Gyerőmonostor, Kőrösfő, Sárvásár, Nyárszó, Bánffyahunyad, Damos, Jákótelke, Magyarvalkó, Kalotaszegkirály, Magyarókerke. *Alszeg (Almás völgye):* Kettesd, Bikal, Zsobok, Sztána, Farnas, Kispetri, Nagypetri, Váralmás, Bábony, Középlak, Zsombor.

Kalotaszeg Reménye
Szerkesztő: **Jancsó Erik**

E-mail:

kalotaszegremenye@gmail.com

Minden eddigi lapszám elolvasható és ingyenesen letölthető a

www.kalotaszegremenye.ro honlapról.

Tel: **0749 021 935**

Postacím: 400 107 Cluj-Napoca (Kolozsvár), str. Cuza Vodă (Postakert utca) nr. 12 (szám)

Bankszámla: Asociația „Pro Scriptura”. Conturi Banca Transilvania: RO 72 BTRL RON CRT 0383 906 901 (lejben), RO 22 BTRL EUR CRT 0383 906 901 (euróban).

ISSN/ISSN-L: 2501-3041

Készült: a *Viața și Sănătatea* Kiadó nyomdájában (Cernica út 101, Pantelimon, Ilfov megye)

A *Kalotaszeg Reménye* egy magánkezdemenyezésű havilap, amelynek révén az élet különböző területeit szeretnénk megvilágítani a Szentírás által, ez utóbbi jobb megismerésével együtt, kiemelve egyúttal Kalotaszeg keresztényi és szellemi értékeit is (templomok, tájak, reprezentatív épületek, Istent dicsőítő irodalmi alkotások, stb.). Ugyanakkor, mivel az *Igemagyarázatok a szerkesztő és a szerzők személyes meglátását tükrözik*, bizonyos tekintetben különbözhetnek egyik vagy másik történelmi Egyház vagy egyéb felekezetek álláspontjától.

Bármikor szeretettel várjuk visszajelzéseiket, megjegyzéseiket és kéréseiket telefonhívás, SMS, e-mail avagy postai levél útján, a fenti címen. Levél esetén a borítékra kérjük írják rá:

Kalotaszeg Reménye

Ha másképpen nem jelöljük, akkor a Bibliai idézetek a *Károli Gáspár* fordításból valók.